

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 178. — ŠTEV. 178.

NEW YORK, TUESDAY, JULY 31, 1923. — TOREK, 31. JULIJA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

PREDNOSTI OSEMURNEGA DELAVNIKA

Stroški dela so bili skrženi in več jekla se je proizvedlo na temelju osemurnega delavnika. — Colorado Fuel and Iron Co., je tudi pronašla, da so delavci v boljšem duševnem stanju. — Značilno pismo J. Wellborna.

Pueblo, Colo. 29. julija. — Ne le delavski proizvodni stroški dovršenega jekla so se zmanjšali, mesto da bi se zvišali, potem ko je sprejela Colorado Fuel Company osemurni delavnik, temveč tudi delavci so v boljšem fizičnem stanju in v njih duševno stanje je boljše.

Ko se je opustilo stari dvanajsturni šift, je bila razen tega povečana produktivnost posameznega delavca na uro in sicer na tak način, da je popolnoma nadomestila povišanje tedenske plačilne lestvice.

Ta dejstva so vsebovana v pismu J. Wellborna, predsednika korporacije ter so potrjeno potom različnih preiskav.

Plače in pristojbine za kos so bile povišane za deset odstotkov, da se deloma nadomesti znižanje plače vsakega delavca vsled skrajšanja delavnega časa in kompanija plačuje sedaj deset odstotkov višje plače kot jeklarne na iztoku, a delavski stroški pod osemurnim delavnikom z višjo plačo za delavce so bili manjši pro tona produkta kot pa pod dvanajsturnim šiftom.

Zaključki predsednika Wellborna so naslednji:

— Produkcija za meža na uro se je zvišala izza uvedbe osemurnega delavnika. V vsakem departementu naših naprav je sedaj večja kot pa je bila za časa dvanajsturnega šifta.

— Jasno je, da je bila naša izprememba praktična in uspešna.

V starih časih so obratovali na prave, z izjemo strojnih delavnic, s šiftom po dvanajst ur. Nato pa je bilo vse izpremenjeno v osemurni sistem.

Nove iznajdbe za prihranjenje dela ter koksova naprava za stranske produkte so bili faktorji pri zvišanju produkcije. Tudi prohibicija je nekoliko pomagala.

Tukaj znašajo delavski stroški približno 38 odstotkov skupnih stroškov, in nekako 23 odstotkov delavcev je zaposlenih pri neprestitih procesih.

EKSPLOZIJA V KANADSKI TOVARNI.

Sidney, N. S. 30. julija. — Ko je po več tednov trajajočem štrajku zopet prišla obratovati tovarna British Empire Corporation, je s silnim pokom eksplozirala velika parna cev. Več delavcev je bilo poškodovanih.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Včeraj se bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:
Rasplošila na zadnje pošte in izplačilo "Kr. poštni čekovni urad" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1,000 Din.	\$11.60
2,000 Din.	\$23.00
5,000 Din.	\$57.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Italija in zasedene ozemlje:
Rasplošila na sadne pošte in izplačilo "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

200 lir	\$ 9.80
300 lir	\$14.40
500 lir	\$23.50
1000 lir	\$46.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za poljudne, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir dovoljujemo po možnosti še poseben postopek.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni okega dne, ko nam dosepe poslani denar v roka.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte pošten oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK

62 Cortlandt Street New York, N. Y.

Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

LEWIS JE ZAVOHAL

OBŠIRNO ZAROTO

Lewis pravi, da hočejo zlomiti uni-
jo s tem, da izsilijo stavko v
premogovnikih. — Besedni spo-
padi v Atlantic City.

Poroča John J. Leary.

Atlantic City, N. J. 30. julija. John Lewis, predsednik United Mine Workers, je večeraj formalno obdolžil neunijske člane National Coal Association zarote, da se izsili stavko v organiziranih poljih mehkega premoga v deželi.

S tem je potrdil napoved, da bo izbruhnila v prihodnji spomladi stavka v poljih mehkega premoga.

John Brydon, predsednik zveze delodajalcev, je odgovoril na to s pretnjo, da bo preplaval celo atlantiško bal in prav posebno države Nove Anglije z mehkim premogom za cene, odobrene od vlade v slučaju, da bi dne 1. septembra izbruhnila stavka v antracitnih rovi.

To pretnjo je sprejel predsednik Lewis z izjavo, da bo to prijetna novica za antracitne delodajalce dežele, "ki bodo vzradoščeni, ko bodo izvedeli, da kujejo delodajalci v mehkih premogarskih poljih že sedaj načrte, kako bi jim ukradli njih naravna tržišča".

Ta izmenjava medsebojnih napadov je bil edini razvoj v položaju in Mr. Lewis je posvetil večino svojega časa konferencam s člani svoje organizacije. Ničesar ni čul iz Washingtona, niti direktor, niti drugače.

Mr. Lewis je prav posebno poudarjal, da je večerajšnji napad del splošnega načrta, da se tekom prihodnje spomladi izsili prekinjenje obratovanja v unijoniziranih poljih mehkega premoga. Obdolžil je neunijske delodajalce, da skušajo uničiti Unitene Mine Workers organizacijo. Rekel je, da so zbrali sklad desetih milijonov dolarjev in da hočejo potom provokirati stavke tekom prihodnje spomladi molzi javnost ter gromaditi velikanske dobičke.

Mr. Brydon, ki obratuje neunijske rove v Somerset okraju Pa., je zanikal večerajšnji obdolžitev Lewisa, da je posebna bituminoz na komisija, imenovana od njega, ki je prihitela večeraj na pomoč antracitnim delodajalcem, v glavnem neunijska.

Na sestanku National Coal Association junija meseca so bili storjeni koraki za ustvarjenje pomožne organizacije bituminoz delodajalcev, katero bi se lahko stavilo v službo vlade, da se prepreči pomanjkanje premoga v časih sile ali narodne potrebe, — je rekel. — Pod to organizacijo se lahko uvrsta najfinancije vrste mehkega premoga v okraje, ki so va-
jenci trdega premoga ter jih prodaja za primerne cene.

Posebna komisija bituminoz nih delodajalcev v Atlantic City je danes sklenila staviti ta stro-
vladi na razpolago v slučaju stav-
ke v antracitnih poljih.

Edini interes njegove organizacije v antracitnem sporu je zagotoviti deželi primerno dobavo kuriva za bodočo zimo, — je rekel.

VOJVODA ORLEANSKI JE ZNOREL.

London, Anglija. 30. julija. — Louis Philippe, vojvoda Orleanski in načelnik burbonske hiše, je zaprt v svoji vili Roehampton v bližini Londona. Straži ga veliko število služabnikov. Možak se vsak dan po par stokrat vzravna v postelji ter kriči: Jaz sem fran-
coski kralj. Zaprti so me.

KUKLUKSKLANCI V JAVNOSTI.



Slika nam prikazuje tri ravnatelje newyorških Kukluksklanecv, proti katerim je bilo izdano ustavno povelje. Vračajo se od sodnika Ellisa J. Stanleya ter so od leve na desno: George C. Bryant, Kenneth G. Scott in E. D. Smith. Vsi so ugledni trgovci ter zavzemajo v takozvani "višji" družbi odlično mesto.

PREDSEDNIK HARDING NEVARNO ZBOLEL

Novi simptomi so sledili učinkom
zavzivanja od bakra zastup-
ljenih rakov v Alaski. — Cali-
fornijski program je bil odpo-
vedan.

San Francisco, Cal. 30. julija. Predsednik Harding je danes zelo bolan možak.

Njegovi zdravniki niso hoteli povedati, kako resna je njegova bolezen ter le objavili večeraj zvečer da so se tekom dneva razvili novi simptomi, ki pomenjajo komplikacije slučajja.

Položaj pa so smatrali dosti resnim tekom pretekle noči, da so kancelirali celi californijski program predsednika in da so priredili konzultacije, h kateri sta bila poklicana dva vodilna californijska zdravnika.



PREDSEDNIK HARDING.

Štirje zdravniki, ki so se vdeležili konzultacije, so se razšli zgo-
laj danes zjutraj ne da bi podali
kako ugotovilo, čeprav je osebn-
zdravnik predsednika, dr. Sawyer,
je poprej objavil, da ne bo objav-
ljen noben bultin. Med zdravni-
ki, ki so se vdeležili konzultacije,
je bil tudi dr. Charles Cooper, s
Stanford vseučilišča, specialista za
srce.

Nekateri člani predsednikovega
spremljajočega so mnenja, da se bo
Harding vrnil naravnost v Wash-
ington, ne da bi imel spetoma ka-
ke govore ali sprejeme.

Drugi pa so bili mnenja, da bi
ga vožnja po morju zopet spravi-
la na noge.

Bolniška soba predsednika se
nahaja na osmem nadstropju ho-
tela v dolenjem mestu, kamor je
šel takoj po prihodu v San Fran-
cisco, po opustu obiska v Yose-
mite parku.

Vse je bilo storjeno, da se mu
nudi toliko počitka kot le mogo-
če in povelja zjutraj so se glasi-
la, da se ne sme pustiti v osmo
nadstropje nikogar razven čla-
nov predsednikovega spremljajo-
čega.

FRANCIJA IN BELGIJA REVIDIRALI POSLANICO

Vsotina poslanic je še vedno taj-
nost, vendar pa je znano, da te-
meljita dokumenta na versail-
ski mirovni pogodbi in da za-
hlevata konec pasivnega od-
pora.

Pariz, Francija. 30. julija. —

Francoska in belgijska poslanica v odgovor na angleški reparacijski memorandum sta bili nekoliko izpremenjeni, predno bosta danes popoldne odposlani v London. To je bila posledica izmenjave nazo-
rov med Parizom in Bruseljem.

Vsebinski dokumentov se je po-
srečilo ohraniti tajno, a v dobro
informiranih krogih izjavljajo za-
upno, da temelji odgovor mini-
strskega predsednika Poincarrea
odločno na versailski mirovni po-
godbi in na francosko-belgijski
politiki, kot je bila obrazložena
januarja meseca. Pogajanja z
Nemčijo so nemogoča, dokler ne
preneha pasivni odpor in izpra-
znenje Ruhr okraja je nemogoče,
dokler ne bo plačevanje vojne od-
škodnine absolutno zjamčeno.

Belgijska poslanica soglašala s
francosko glede teh dveh točk, se
glasi, čeprav se razlikuje v dru-
gih točkah reparacijskega vpraša-
nja kot na primer glede nove kon-
ference, da se določi plačilno
zmožnost Nemčije.

Oni, ki so videli obe poslanici,
pravijo, da je belgijska bolj kon-
struktivna, ker se peča z metoda-
mi uravnave, ki bi se lahko izka-
zale uspešne, dočim smatra fran-
coska poslanico izpremembo sta-
lišča nemške vlade napram mi-
rovni pogodbi za prvi in bistveni
pogoj.

V francoskih oficielnih krogih
pričakujejo, da bo treba še dosti
nadaljnih pogajanj, da se bo pri-
šlo do konečnega sklepa glede od-
govora na Nemčijo, predlaganega
od Anglije, kajti sedanjo franco-
sko in belgijsko poslanico se ni-
kakor ne smatra za zaključeno.

London, Anglija. 30. julija. —
Angleška poslanska zbornica, ki
se bo v četrtek odgodila do ne-
vembra, bo razpravljala o repa-
racijskih pogajanjih in s tem bo brez
dvoma precej osvetljena cela za-
deva.

ITALJANSKI KRALJ IN PREDSEDNIKOVA BOLEZEN.

Rim, Italija. 30. julija. — No-
vicio o bolezni predsednika Hard-
inga je napravila velik utis na
italijanskega kralja. Kralj je na-
ročil, naj mu takoj sporoče vse na-
daljne razvoje v njegovi bolezni.
Isto je naročil tudi papež kar-
dinalu Gasparriju.

SITUACIJA GLEDE TRDEGA PREMOMA

Konsumenti trdega premoga so danes na boljšem kot pa
so bili leta 1922. — Javnost je dobila že dosedaj več
premoga v tekočem letu kot pa septembra meseca
preteklega leta. — Pospešeno obratovanje v rovi.

Philadelphia, Pa. 29. julija. Če bodo vsled nesporazu-
ma med United Mine Workers of America ter zveze an-
tracitnih delodajalcev dne 1. septembra antracitni rovi
zaprti ter delo v njih ustavljeno, bo položaj javnosti, ki
se poslužuje antracita, naslednji:

Javnost bo dobila ali imela na razpolago v transitu
približno 33.000.000 dolgih ton trdega premoga ali nekako
petdeset odstotkov normalne dobave.

K temu je treba prišteti še neomejeno zalogo mehkega
premoga.

V najhujšem slučaju, soglasno z največjimi pesimisti
bo obratovanje obnovljeno po kratkem prekinjenju. Niti
premogarji niti delodajalci niso mnenja, da bi mogla stav-
ka trajati preko zime.

V primeri s tem hočemo navesti razmere, kot so obsto-
jale septembra meseca preteklega leta, ki je bilo delo v
rovi obnovljeno po petmesečnem prekinjenju:

— Javnost je imela približno dvajset milijonov ton
premoga v svojih rokah, v transitu ali skladiščih prodaj-
alcev, ko je bilo dne 1. aprila prekinjeno delo v antracit-
nih rovi.

Obstojala je zelo omejena zaloga mehkega premoga,
ker sta bili pri stavki preteklega leta prizadeti obe strani
industrije.

Gibanje za povečanje industrije je bilo vzporedno
po izjalovljenju pogajanj v Atlantic City v petek, ko so
največji delodajalci brzojavili svojim rovimskim uprave-
ljem, naj zaposlijo vsakega moža, ki je na razpolago ter
pričnejo z delom v pralnicah, ki so počivale izza spomladi.
Hočejo namreč dobiti kar največ premoga v mesecu, ki
še preostaja, predno bo sedaj veljavni kontrakt s premo-
garji ugasnil.

Treba je še omeniti, da bodo ostale cene pri rovi
takozvanih železniških kompanij in v glavnih neodvisnih
na sedanji višini. Ti proizvajajo glavno množino trdega
premoga.

Manjši neodvisni bodo mogoče povišali cene, a to bi
ne smelo upravičiti povišanja cen od strani prodajalcev
na drobno.

V tem letu, pričeni s prvim aprilom, presega pro-
dukcija premoga produkcijo normalnih let. V tekočem
letu pošiljajo vsak funt izkopanega premoga kakor hitro
pride skozi drobilni stroj.

Gotovo je, da bodo storiili premogarji vse, kar je v
njih moči, da vzdrže produkcijo na običajni višini ali jo
še povečajo, kajti če že hočejo delodajalci nabaviti si ve-
like zaloge premoga za slučaj stavke in prekinjenja obra-
tovanja, hočejo premogarji dosti zaslužiti, da bodo imeli
nekaj na strani za slučaj stavke.

Pri razdelitvi premoga med sedanjim časom ter pri-
vim septembrom sta dva faktorja ugodna New Yorku ter
drugim mestom ob atlantski obali. Prvi je zadostna mno-
žina železniških vagonov, druga pa manjše povpraševa-
nje s severozapada.

Zastopniki velikih proizvajalcev ter razpečevalcev
na debelo pravijo, da je bilo le tekom dejanske panike po-
zimi povpraševanje po premogu tako veliko. Vsled tega
so pričeli zgodaj kupovati premog.

BOLJŠE PROMETNE RAZMERE V NEW YORKU

Ker newyorški župan noče ugo-
diti želji prebivalstva, se je
Citizens' Committee of One Thou-
sand sam lotil težavnih naloge.

V New Yorku se je začela velika
in odločna borba za izboljšanje
razmer, ki vladajo po poduličnih,
ulicnih in nadulicnih železnicah.
Sestavil se je odbor tisočih
(Citizens' Committee of One
Thousand), ki je uverjen, da so
sedanje razmere v poduličnih želez-
nicah naravnost neznesne.

Temu bi se dalo le na ta način
odpomoči, da se zgradi čimprej
par novih prog. Na ta način bi
bilo mogoče v bližnji bodočnosti
že vsaj nekoliko spraviti v red
zapleteno vprašanje glede trans-
portacije.

Županu je bilo odposlanih na
tisoče in tisoče prošenj v to svrhu.
Danes se bo vršila agitacija po
vseh poduličnih in nadulicnih želez-
nicah.

Županu oziroma Board of Esti-
mate se ne bo kazalo drugega kot
vdati se silnemu pritisku ter čim-
prej izpolniti želje prebivalstva
ameriške Metropole.

Župan se seveda brani na vse
mogoče načine. O nadaljnih želez-
niških progah noče ničesar slišati
ampak zahteva več busov.

V svoje agitacijske svrhe se
poslužuje vseh policistov, ognje-
gascov in snažilcev cest. Ti ljudje
hodijo od hiše do hiše ter pobira-
jo podpise za nadaljno dobavo
busov.

Načelnik odbora tisočih
Frank D. Waterman je vprašal
župana, kako si more lastiti tako
pravico, da se poslužuje mestnih
uslužbencev v svoje agitacijske
namene. Župan mu dosedaj ni dal
še nobenega odgovora.

Waterman je prepričan, da je
odbor tisočih svoje delo dobro
začel. Podpirali ga bodo vsi oni,
za katere predstavlja vožnja po
subwayih pravo muko.

In takih trpinov je v našem me-
stu na milijone.

SEDEM SENATORJEV ZAPUSTILO LAŠKO KATOLIŠKO STRANKO.

Rim, Italija. 30. julija. — Se-
dem senatorjev je izstopilo iz ita-
lijanske katoliške stranke, ker ta
stranka noče več podpirati fashi-
stovskega gibanja.

Zagonetno, toda resnično.

Zyer v človeški podobi.

(Nadaljevanje.)

Par dni pozneje pa je obvestila Gesina ljubčka, da so stariši nenadno umrli in da ni sedaj nobenega vzroka, zakaj bi ne držal svoje besede ter jo vzel za ženo. Gottfried je prebledel. Bil je tako razburjen, da je Gesina to zapazila ter ga dolžila, da jo hoče varati. On je jecaje protestiral. Rekel je, da se ne more poročiti, da ni ničesar prihranil in da bi mu bilo nemogoče skrbeti za ženo, ki bi prinesla v novi zakon dva otroka iz prvega zakona. Rekel je, da jo ljubi, da pa je preveč reven, da bi skrbel za ženo in dva otroka.

Gesina se je zamislila.

— Dobro, — je odvrnila. — Čakati hočem, dokler ne bosta otroka nikomur na poti.

Dva tedna pozneje se je Gesina zopet sestala z Gottfriedom. — Moja otroka sta mrtva, — je rekla. — Pred enim tednom sta dobila krče ter hitro umrli. Sedaj sem sama na svetu.

Mladi mož se je z grozo ozrl vanjo. Mogoče je bil edini človek, ki je sumil, da imajo ti smrtni slučaj tragično ozadje. Ni pa mislil, da je Gesina petkratna morilka. Bil je neveden in praznoveren ter so mu bili strupi neznan stvar. Vse te smrtno slučaj, katere je izvedla Gesina z belim praškom, so označili verodostojni zdravniški kot naravne in nikdar bi si ne drznili dati izraza svojemu sumu glede smrti obeh otrok.

Gesina je bila zelo očarljiva ženska in odprava sila Gottfrieda je izgubila, kadar je bil v njeni družbi. Kljub temu pa se je obupno upiral in čeprav je privolil v zaroko, ni imel niti najmanjšega namena postati njen mož.

Gesina se je očitno zadovoljila z njegovo obljubo in čeprav je skušal od časa do časa z različnimi plitvimi izgovori zavleči poroko, je izgledala srečna. Poteklo je več mesecev in med sorodniki Gesine se ni pripetil noben nadalji smrtni slučaj. Sumi in strahovi Gottfrieda so polagoma izginjali in prišel je celo občudovati Gesino kot v onih dneh, ko je bila mlada žena.

Le poročiti se ni hotel z njo. Vozil se je z njo v glavno mesto, jo peljal v gledališče, sedel z njo v gostilni ter bil dobre volje v njeni družbi, ne da bi se obvezal za celo življenje. Podočeval pa je to žensko.

Gesina se je zadovoljila, ker je že iztuhala sredstva, da doseže svoj cilj. Zastrupila je pet človeških bitij ter se pri tem marsikaj naučila. Vedela je natančno, koliko praška je potreba, da se povzroči smrt in koliko, da se povzroči bolezen brez smrtnega izida in sklenila je vsled tega dati Gottfriedu toliko arzenika, da ga dušavno in telesno oslabi. Nakar bi se ji pokoril.

Ubogi tepec ni ničesar zapazil. Ko se ga je lotila skrivnostna bolezen, se mu ni zdelo nič sumljivo, da je sedela Gesina vedno poleg njega kadar je pil čašo piva in da mu je hotela le sama sreči. Ni zapazil, da je ta zver v vsakem slučaju natresla v pivo majhne množine arzenika.

Čim slabši je postajal Gottfried, tem bolj nežen in udan je bil ter je oboževal Gesino kot zvesto strežnico. Nikogar drugega ni pustil blizu ter se je jokal kot otrok, če ni bilo Gesine v bližini. Ona mu je dajala zastrupljeno juho ter sedela poleg njega na postelji, da ga razvedri. V rožnatih barvah mu je slikala skupno bodočnost. Kljub njeni "skrbni" pa je postajal slabši in slabši, dokler ni postalo očitno, da mora umreti.

Gottfried ni mislil na nič drugega več kot na svojo ljubezen do Gesine ter jo prosil, naj mu napravi zadnjo uslugo ter se poroči z njim na smrtni postelji. Komaj eno uro pozneje je prišla Gesina, črno oblečena, k nekemu duhovniku ter mu pripovedovala o umirajočem ljubčku, ki jo je prosil, naj mu olajša smrt

ter se poroči z njim. Ves ginjen je pohitel duhovnik žnjo v sobo umirajočega, kjer je blagoslovil zvezo umirajočega z morilko. Štiri in dvajset ur pozneje pa je bila Gesina zopet udova. Gottfried je podlegel neobičajno veliki dozi strupa, katerega mu je dala dvajset minut potem, ko je postala gospa Gottfried.

Gesina je podedovala par tisoč mark, katere je zapustil Gottfried, a ta denar ni bil motiv njegovega zločina. Umorila ga je iz nečimurnosti. Številni so se norčevali iz njene dolge zaroke in ona je hotela zavezati jezike s tem, da je res postala gospa Gottfried. Radi tega pa je moral Gottfried umreti.

Strašni uspehi tega brezsrčnega bitja so postali sedaj tako številni, da je postalo zastrupljanje njen sport. Beli prašek je bil njeno neizmisljivo sredstvo, da spravi s poti neljube in moške in ženske. Ni se bala zdravnikov ter se je norčevala iz njih nevednosti. Rekla je, da so mazači ter je bila prepričana, da ne morejo biti kos njej, prebrisani ženski. Zastrupljavka je bila vedno obdana od moških, ki so jo ponovno snubili.

Eden teh snubečev je bil ugleden trgovec, katerega je mikala lepota in odločnost Gesine. Spoznal jo je pri pogrebu Gottfrieda ter jo spremljal z drugimi prijatelji domov, da jo potolaži. Nato jo je večkrat obiskal, dokler ni postalo očito, da tudi on ugaja Gesini. Ta nesrečnejš je bil odgovoren za enega najbolj brutalnih zločinov zastrupljanja, predno je sam postal žrtev njene peklenke umetnosti.

Nekega večera je kramljal t trgovce z udovo, ko je prilomasti v sobo velik, popolnoma pijan vojak. Vsa preplašena je spoznala Gesina v tem človeku svojega brata, katerega ni videla že več let. Viljem je bil ničvednejši in pijanec in tudi vojaška disciplina mu ni dosti pomagala. Z velikim ropotom je sedel za mizo, razžalil ženina svoje sestre ter se šele ne koliko pomiril, ko so mu predstavi vili par vrčev piva. Nato je izjavil, da bo ostal preko noči in Gesina je takoj spoznala, da ji lahko postane Viljem nevaren pri izvršitvi njenega načrta, da ujame bogatega moža.

(Konec prihodnjic.)

Celjske vesti.

Okoliški občinski zastop je imel svojo občinsko sejo, na kateri se je izrekel za zgradbo novega šolskega poslopja v smislu sklepa in predloga krajnega šolskega sveta. Razpravljalo se je tudi o popravilu Kapucinskega mostu. Okoliška občina je sklenila prispevati k stroškom za predstojajočo popravilo znesek 23.000 kar pa ni v nikakem razmerju s svoto, katero popravilo mostu zahteva.

Večja skupina članov Ferijalne Saveza iz Beograda bo te dni posetila Celje.

Stalnega razkuževalca s sedežem v Celju namerava takoj namestiti zdravstvena uprava.

Kot izvrstno zdravilo za prebavo in grenčec — jemljite

Severa's Balzol

(prej znan kot življenjski Balsam)

Priporočen za

neprebavljane, zastarela zaprtja in celobelosti.

Cena 50 in 85 centov.

Vselejgotov pri lekarnah.

SEVERA'S BALZOL
F. SEVERA, INC.
CHICAGO, ILL., U.S.A.

Smrt rojaka polkovnika.

Dne 13. julija je v ljubljanski garnizijski bolnici umrl na posledicah hude pljučnice vrnjeni polkovnik Janko Vukasović-Stibilj v starosti 72 let.

S polkovnikom Vukasovićem pada v grob predstavitelj ene junaške naše starejše inteligence, ki je pred davnimi desetletji (desetletji) v romantični dobi jugoslovanske misli z osebnimi žrtvami posvedočila idejo narodnega edinstva, z njim odhaja od nas eden najsimpatičnejših predstavitev borbenega generacije našega naroda, mož, katerega ime ostane za vedno zabeleženo na najsvetlejših straneh naše nacionalne zgodovine.

Janko Stibilj je bil rojen 2. septembra 1851. leta v Vrtovinu blizu Ajdovščine na Goriškem. Studiral je najprej gimnazijo, potem realno in je po dovršenju navtični služil v mornarici. Po vojaških letih je stopil v finančno službo. Takrat je vzplamtel v Bosni borba za slobodu zlatu, in med onimi slovenskimi idealisti, ki so hoteli z dejanji pokazati, da so ene krvi s trpečo bosansko rajo, je bil tudi Janko Stibilj. Dne 25. avgusta 1875. leta je odšel kot kot prostovoljec v Beograd in se tamkaj prijavil v dobrovoljski zbor generala Stratišnirovića. To da Srbija je morala pod pritiskom razmer ostati mirna. Vukasović-Stibilj se je nato spomlad 1876. leta odpravil v Bosno, da vstopi v četo Petra Mrkonjića, ki pa je bila medtem že razpuščena. Zato se je pridružil vojski Ljubibratiću, pod katerega vodstvom se je udeležil mnogih bojev s Turki.

Leta 1876. se je Stibilj vrnil domov na Goriško, kjer so ga za 10 dni zaprli in kaznovali še s 50 goldinarji. Zadržali pa niso njegovega plametečega nacionalizma. Še isto leto je Vukasović-Stibilj znova zapustil Avstrijo ter se pridružil srbskim legijam v bojih proti Turkom. Takrat je dobil svoje prvo odlikovanje — srebrno kolajno. Ko je Garibaldi poslal Srbom 50 svojih revolucionarcev na pomoč, je bil Stibilj kot poznavalec italijanskega jezika pridružen garibaldincem.

Leta 1877. je Stibilj vstopil kot narednik v redno srbsko armado in se je hrabro udeleževal bitk in bojev proti Turkom. Odlikovan z zlato hrabrostno kolajno je postal podporočnik. V vojni in miru se je izkazal Vukasović izvrstnega oficirja. Pri Slivnici si je l. 1885. zaslužil Takovski križ, postal je bataljonski, polkovni poveljnik, bil je v balkanski vojni komandant glavnega stana srbske vojske, opetovano je stal na čelu celokupne žandarmerije. Ob izbruhu svetovne vojne je ščitil s svojimi hrabrimi orožniškimi četami Beograd, udeležil se je križevga pota čez balkanske gore, bil na otoku Krfu (Corfu), dve leti na solunski fronti. Avstrijsko vojno sodiše ga je med vojno leta 1917. kot begunca in veleizdajalca obsodilo in contumaciam na smrt.

Po dolgih desetletjih so njegove mladeniške oči zopet zazrle ljubljeno domovino, osvobodjeno, ujedinjeno. Leta 1919. je postal polkovnik Vukasović pomočnik komandanta Dravske divizije. V polni svežosti smo pred dvema letoma praznovali sedemdesetletnico najstarejšega pukovnika in drugega najstarejšega oficirja jugoslovanske vojske, Janka Vukasovića-Stibila. Pomosni smo bili na teža stara, ki je stal pred nami odičen z najvišjimi priznanji kralja in države, živahen, vesel, dober in blag — pravi prototip iskrenega jugoslovanskega človeka. Cela armada ga je poznavala in gospodinja Janka so častili in spoštovali najmlajši poročniki in najstarejši generali. Pokojni vojvoda Mišić da je posebnost visoko cenil. Naravno je imel pukovnik Vukasović na Slovenskem veliko vrsto častilcev, prijateljev, znancev. Bil je popularen kakor malokdo. Najpriznejše vezi pa so ga vezale s sorodno in dušo, našim neposrednim Ivanom Oražnom.

Pukovnik Vukasović zapušča ženo Emilijo rojeno Raeh, dva sina in hčerko. Lani mu je umrla nadobudni sin, baš ko je na Francoskem položil pravniški doktorat. Sinova smrt je očeta globoko potrla in povzročila, da se je razvila njegova srčna napaka, ki je



VREDNOST DOBRE CIGARETE

VZTRAJEN moški kadi HELMAR, kajti miloba in duh 100% čistega turškega tobaka, pomiri njegove živce.

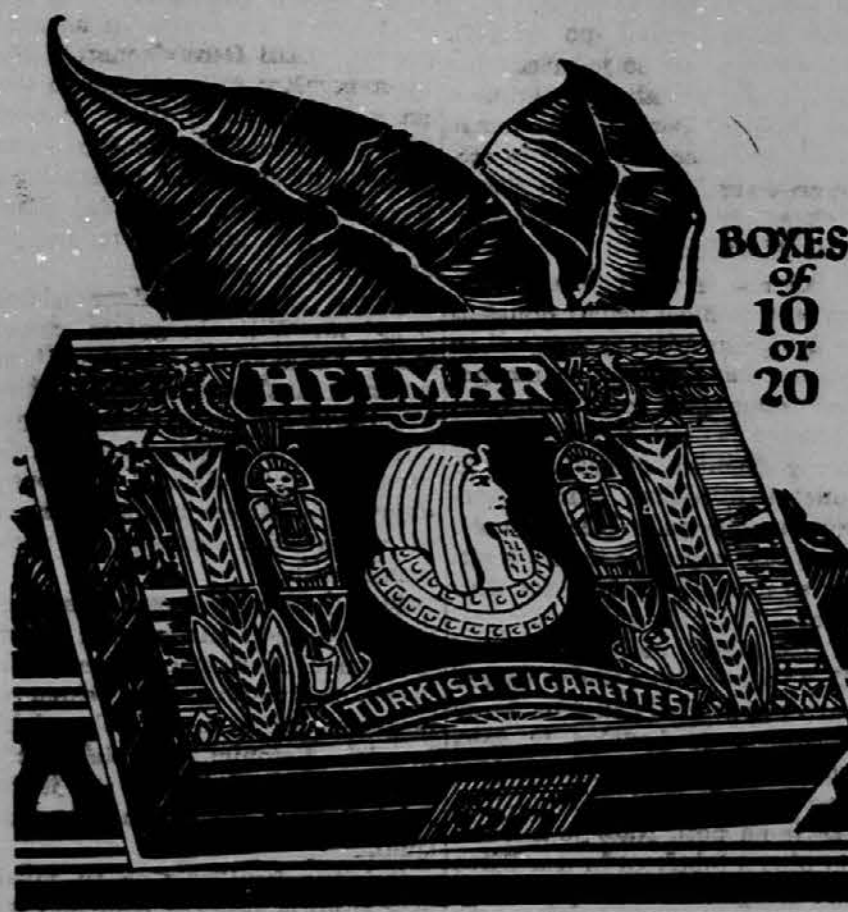
Če bi kadil navadne cigarete, ki dajo količino, ne pa kakovosti, bi ne mogel biti zadovoljen.

Cenili boste dobro cigareto, če boste danes začeli kaditi HELMAR.

HELMAR so v lepenkastih škatljah, ki jih ščitijo pred lomljenjem in krušenjem. Navadne cigarete so v zavojčkih.

ZAPOMNITE SI ŠKATLJO IN IME.

Anarquis Izdelovalci prve vrstnih turških in cigaretnih na svetu.



prizadejala njegovim svojem mnogomur brigi.

Leta 1921. je odšel Vukasović v pokoj. Bival je nekaj časa na Francoskem, potem pa se je zopet vrnil v domovino ter je stanoval zadnji čas v Goricanah pri Medvoah. Nedavno se je pri izletu v Logatec prehladil ter je obolen na hudi pljučnici, ki je uničila krepkega moža.

Truplo pukovnika Vukasovića-Stibila se je prepeljalo po njegovi želji v domaćo vas na Goriškem. Tam je hotel počivati med svojimi v še neodrešeni domovini. Njegov prah jo bo posvetil in njegov grob bo pričal o borbi za osvobodjenje.

Mir njegovi duši! Slava in čast spomnu drage duše slovenske, vročega srea jugoslovanskega!

"Jutro."

Dvorni operni pevec kot cestni ropar.

V Berlinu so aretirali detektivi nekega neznanca v trenutku, ko je hotel nekega na klopi spečega ropati. Ugotovilo se je, da je neznanec bivši dvorni operni pevec Vaseli pl. Eggekow v Petrogradu in ki ga je beda prignala do roparja. Baje se je profesionalno bavil z roparskim poklicem.

Dete z dvema glavama.

V mukačevskem otroškem zavetišču se je te dni rodilo dete z dvema glavama, od katerih ena je bila popolnoma razvita, druga pa ni imela obličja. Dete je živelo po rojstvu 24 ur. Dogodek je vzbudil v zdravniških krogih veliko senzacijo.

Madžarska impertinenca.

V časopisu "Služba" je bil objavljen članek, v katerem se je poudarjalo načelo, da je dolžnost tujcev, prilagoditi se večini v državi in učiti se njih jezika. Brat slavno madžarsko časopisje je pa deduciralo iz tega takšen sklep, ki je, mirno rečeno, prava impertinenca. Poziva namreč Čehe, ki so na Slovaškem, da bi se v smislu gori omenjenega načela prilagodili kakor tujci Madžarom in se učili madžarskega jezika, če hočejo z Madžari občevati. Madžari neki niso dolžni prilagoditi se — "tujcem Čehom". Take nazore imajo torej madžarske manjšine o jeziku češkoslovaške republike. To naziranje naj bi podnetilo če-

škoslovaško vlado, da biše intenzivneje negovala češkoslovaškino v uradih. Vsekakor bi bil to najboljši odgovor na madžarsko izzivanje.

Prav vsakdo—

kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo primava, da imajo čudovit uspeh —

mali oglasi

v "Glas Naroda".

ZANIMIVE KNJIGE ZNANIH PISATELJEV po znižani ceni.

Kako sem se jaz likal. Spisal Jakob Alešovec. Povest slovenskega trpina. V pouk in zabavo. 1. 2. in 3. del. Vsi 3 zvezki vsebujejo 448 strani, \$1.60

Ljubljanske slike. Spisal Jakob Alešovec. Vsebuje 30 opisov raznih slovenskih stanov, ima 263 strani, .70

Prihajač. Spisal Dr. Fr. Detela. Splošno priljubljeni ljudski pisatelj nam tu slika v krasni povesti življenje na kmetih z vso svojo resnobo in težavami ter nam predločuje ljudstvo resnično tako, kakršno je. Knjiga vsebuje 157 strani, .50

Juan Miseria. Spisal P. L. Coloma. Zelo zanimiva, iz španskega prevedena povest. Vsebuje 170 strani, .60

Ne v Ameriko. Spisal Jakob Alešovec. Povest Slovencev v pouk. Po resničnih dogodkih sestavljen. Vsebuje 239 strani, .65

Darovana. Spisal Alojzij Dostal. Zgodovinska povest iz dobe slovenskih apostolov. V to povest je vpleteno delovanje in boj med krštnanstvom in poganstvom pri starih Slovanih. Vsebuje 149 strani, .45

Malo življenje. Spisal D. Fr. Detela. Kmečka povest, ki posega do dna v življenje slovenskega ljudstva ter se zlasti odlikuje po živo in resnično slikanih domačih značajih. — Vsebuje 231 strani, .55

Znamenje štirih. Spisal Conan Doyle. Kriminalni roman. Po vsem svetu znana povest, ki opisuje premetenost tajnega policista Sherlock Holmesa ter njegova bistroumna pota, kako je prišel na sled skrivnostnim zločinom. Vsebuje 144 strani, .50

Jernač Zmagovalec. Spisal Henrik Sienkiewicz. Dve značilni povesti iz ljudskega življenja in trpljenja. Vsebuje 123 strani, .45

Gozdarjev sin. Spisal F. S. Finžgar. Globočutna in pretresljiva slika znanega in povsod priznanega pisatelja. Vsebuje 56 strani, .25

Zadnja kmečka vojna. Spisal Avgust Ienca. Zgodovinska povest. Slavni pisatelj nam opisuje, kako je nastal kmečki punt in kako so se nasli očaki, na čelu jim kmečki kralj Matija Gubec, nadalje kmet Elija Gregorič in drugi kmečki junaki borili zoper prevzete graščake in junaško umirali mučeniške smrti. Vsebuje 378 strani, .75

POSTNINA PROSTA

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

Uspehi v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar.

Nuga-Tone
Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne moške in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam spominjate in vaše telo mrači, če ste se že navešali jemati pomirjiva in anestetika sredstva, potem poskusite Nuga-Tone, in izprazniti boste tako hitro se boste čutili drugačnega človeka! Devet desetih človeških boleznih kot izgubljanje, anemija, revmatična bolezen, glavobol, nevralgija, naprimer slabi tek, neurejena, vetrovi in kolcanje, zaprtje, pomanjkanje energije, pomanjkanje živčnosti, nervoznost, neizolirane lažne in pomanjkanje živčne moči, redke zvođenice krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak ud, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile za svoje življenje in delovanje. Živčna moč je poglavitni stvar za teledelo, vsako delovanje. Ogljiva jedica ter izganja iz njih strupene sestavine. Nis več vetrov in kolcanja, teške sapa in pokritega glava. Nis več bolečin in boleznih! Nuga-Tone daje čudoviti tek, dobro prebavo, stanovitne živce ter zdravno okrepitvijo spanja. Nuga-Tone obogati kri, uredi krvno cirkulacijo ter prične tarenje zdravja na lice in jasnost v oči. Gradi močne in postavne moše, zdravje in krasno tenko. Nuga-Tone na vsebuje omamljivih sredstev, ne zdravil, katerih se človek navadi. Zavij je v pripraven zavojček. Pektir je s sladkorjem, upodoben okusa, uročen za jemanje. Poskusite ga. Priporočili ga boste vsem svojim prijateljem.

NAGA POPOLNA GARANCIJA.—Čena Nuga-Tone je en (\$1.00) dolar za steklenico. Vsaka steklenica vsebuje devdeset (90) tablet, polno mesečno zdraviljenje. Vi lahko boste dosti zdravili. Devdeset (90) tablet za pet (\$5.00) dolarjev. Jemajte Nuga-Tone dvajset (20) dni. Če niste zadovoljni z uspehom, vrnite preostanek znanu o škatljo in mi vam bomo takoj vrnili denar. Vidite, da ne morete izgubiti nič penja. — Mi pravimo: Nuga-Tone. Nuga-Tone je na prodaj pri vsah dobrih lekarnah po enaki ceni in enaki garanciji.

KO NAROČATE, SA POSLUŽITE TEGA KUPONA.

NATIONAL LABORATORY, 5-20, 1015 S. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Gospodje:—Prosimo, dobite priloge... za kar mi pošljite... steklenice Nuga-Tone.

Ime _____

Cesta in št. ali R. F. D. _____

Mesto _____ Delava _____

Upava Glasu Naroda.

KAJN.

Francoski spisal: Stanislas Meunier.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

5

(Nadaljevanje.)

Po petnajst mesecev trajajočem potovanju sem se vrnil v Pariz. Pavel se je preselil iz St. Etienne v Lyons, a je pogosto obiskal stariše svoje žene v Parizu. Poiskal je tudi mene. Jaz ga nisem sprejel a moje razburjenje se je povečalo ob misli, da se mudi z Lavro v moji bližini. Zopet videti Lavro! Ta želja je bila tako neodoljiva, da sem prežal na ulici. Videl sem jo samo oditi ter jo nagovoril. Bila je zelo vesela tega nepričakovane srečanja in jaz sem se čutil hladnokrvnosti, katero sem kazal v svojem govoru. Bila je odločno še dosti lažja kot takrat, ko je bila neporočena.

— Ali ste hoteli obiskati mene? — je vprašala. — Pojdite, takoj se vrnem.

— Ne, ne, — sem odvrnil na hitro. — a če dovolite, vas hočem spremljati nekaj časa.

Privolila je v to. Svojemu možu je morala poročati o meni le hvaljevalno, kajti še istega večera sem dobil od njega pismo, ki je prekipelo vesolja.

— Imam te zopet. Nobena senca ne kali več moje sreče. Prosim te, da zaviješ jutri zvečer z nama večerjo v restavratu. Prirediti ti hočeva slavnostno pojedino. Kako srečen sem sedaj...

Čuden glas, kot da prihaja z nekega drugega sveta, ki je še petal:

— Zbeži. Pojdi makar v Ameriko, na otoke Južnega morja, na severni tečaj ter ostani tam...

Trdno pa sem sklenil ne iti več v prognanstvo, temveč pokoriti se svoji lastni volji. Le s težavo napisem tukaj "Da", s katerim sem odgovoril na pismo Pavla. Pisal sem mu, da sem šele en dan pozneje prost ter se postavil naslednjega jutra v bližino hiše. Vedeč sem, da bosta šla ven, kajti človek ne tiči doma, če se mudi v Parizu en sam teden. Pavel se je res kmalu prikazal. Ko sem ga videl stati tam, mladega in svežega, sem mislil, da blaznim, ko hočem ukrasti ženo temu človeku.

Poklical je voz in kmalu se je prikazala v portalu tudi Lavra. Bila je vesela. Pogledala sta se kot da se nista videla že dolgo časa. Peljala sta se tako blizu mene, da bi me morala videti, če bi ne bila zaposlena tako drug z drugim. Če bi bil skupaj s tem srečnim nima, kako bi mogel prenesti njih zaljubljene poglede, nežnosti in vse zaupnosti, katere si človek dovoli v navzočnosti sorodnikov? Kako je mogel biti Pavel tako nepreviden ter povabiti mene, ki je vendar vedel, da sem nekoč ljubil Lavro, da sem si jo želel imeti za ženo in da sem ljubosumen ter osveteležen?

Se enkrat sem čul oni skrivnostni glas: — Beži, beži.

Sklenil sem bežati, ko bi bil završil svoje delo...

Tekom svojega potovanja sem občutil takorekoč le duševno ljubosumnost, a sedaj, v navzočnosti Lavre ter njenega moža, sem postal žrtev one živalske ljubosumnosti, ki preprosto telo kot z mrazem ter onemogoča vsako logično mišljenje.

— Kaj ti je? — me je vprašal Pavel. — Imaš vnete oči ter si rdeč, dočim si bil ponavadi blede. Ali te boli glava?

Prišel sem se smeati naglas.

— Mene? Niti malo ne. Zelo dobro se počutim, kot še nikdar poprej. Potovanje je čudovito izboljšalo moje zdravje.

— Pripovedujte nama kaj o svojem potovanju in pustelovstvih — je prosila Lavra.

Jaz sem pridno prigovarjal vinu, da se ne izdam, da ne škripim z zobmi, da ne lhtim od žalosti in ljubezni in moje duševne zmoglosti so seveda v istem razmerju pešale. Pripovedoval sem ter reč o ženskah, s katerimi sem se seznanil na Španskem in v Alžiru. Od časa do časa se je Lavra napol veselo in napol v zadregi nasmešnila.

— Vincent, — mi je rekel brat, — zdi se mi, da si pozabil pred kom to govoriš.

Nekaj časa pozneje sem povabil oba k sebi na kosilo. Že od nekdaj sem ljubil red in v obnost in raditega sta oba zelo pohvalila moje samsko stanovanje. Lavra je bila radovedna, na kak način živim svoj samotarski življenje. Zanimala se je za vse moje umetniške predmete, spomine s potovanj in druge stvari. Podaril sem ji srebrino, cizelirano najlepšo kar sem jih imel. Ona je dar brez pomisleka sprejela ter mi ponudila svoje lice v poljub. Jaz se ni sem dolgo pomišljal. — Ali nisem njegov brat? Ali nama ni Pavel ukazal, naj se poljubiva kot se spodobi dobrim prijateljem?

Vrnila sta se v Lyons, kjer sem ju kmalu obiskal. Čutil sem te daj vsemogočeno potrebo videti Lavro. Njena navzočnost mi je sicer povzročala neskončno bolelost, stare rane so pričele zopet skeleti, a ona me je uspavala v sladko pijanost. Alkoholik, ki dobro ve, da ga bo absint umoril, je moja verna predpoda v oni dobi mojega življenja.

Pavel in Lavra sa se hotela nekoliko omejiti v svojem stanovanju ter mi odstopiti majhno sobo, a jaz stm rajše stanoval v hotelu. Za svoje daljše bivanje v Lyonsu sem našel primerno pretevo, — proučevanje nekega herbarija v farmaceutičnem zavodu.

Tako sem živel štiri mesece v družbi Pavla in Lavre in posrečilo se mi je spretno prikriti svoja resnična čustva. Novi viharj pa so pričeli vzbujati v meni, ko mi je povedal ves vzradočen, da bo postal oče. Brez načrta in cilja sem se potikal po ulici mesta ter se tri dni skrival v neki zakotni gostilni na gori Ceindre, da se pomirim. In res, domneval sem, da je izginila moja ljubezen do Lavre. Zdelo se mi je, da vzbujala sedaj v meni gnus. Radovedno sem je opazoval, ko sem se vrnil v Lyons ter zapazil, da je njeno lice vpadlo in da je izginila sveža barva njenega lica.

Te izpremembe sem bil vesel in rekel sem si: Mogoče bo umrla ali pa si nakopala neozdravljivo bolezen. Vsaka ženska v takem položaju je v nevarnosti.

— Visokospoštovani gospod: — Sedaj kot že večkrat poprej med čitanjem priznanj boste rekli: — Ta človek je norec in prav sem storil, ko sem preprečil, da ga niso prikrajšali za eno glavo.

Jaz bi vam odgovoril na to, da je dosti bolj nevarno pustiti na prostem norec kot pa pametnega zločinca. Ko doseže pametni zločinec svoj cilj, je zadovoljen ter pusti ponavadi človeško družbo v miru. Ko sem bil prost svojega brata, sem živel kot miren človek ter lahko celo rečem kot dober človek. Rad sem pomagal revežem. Nekega dne bi me skoro zdobil brzovlak, ko sem planil na tračnice, da potegnem nazaj mlado žensko in otroka, ki sta bila v gneči pahnjena na tračnice. Vi vidite torej, da nisem blazen. Če bi bil res blazen, bi se moja fikсна ideja, da moram kovražiti, po smrti mojega brata obrnila na kak drugi predmet. Sploh pa, če dosledno trdite, da sem blazen, vam rečem: — Prav imate, vsi smo norci, ki živimo kot sužnji kake grde navade ali kake ideje. Vi sami, visokospoštovani gospod, ste norec, čeprav na plemenit in odličen način, dočim sem jaz v nizkem, tragičnem smislu in mi vsi spadamo v ono

žalostno vrsto ljudi, ki si drzne nazivati se "Homosapiens", kajti med vsemi vrstami živih bitij najdemo le eno, ki sme utisniti svojim kreaturam znamenje blaznosti. Vidite, spoštovani gospod, da sem si dobro prisvojil vaše ideje.

(Dalje prihodnjik.)

Na SHS konzulatu v Berlinu.

Vozil sem se celo noč v vlakom, šebetajoče družbe rešen. Potsdam in sicer najprej zvečer, dokler sem bil svež in spočit, v IV. razredu. Zanimalo me je proučevanje široke mase nemškega naroda; zato sem jo za dve uri šel poslušati v oddelek, ki je vsaj takšno in udoben kot tretji razred pri nas (v Jugoslaviji), a zato nestetokrat cenejši od njega.

Pozneje sem prestopil v kupé tretjega razreda — temu manjka v Nemčiji prav malo, da bi ga postavil v senco našega drugega — in sem ob četrti na dvanajst zvečer dospel v Magdeburg. Prvo, kar sem opazil na postaji, so bile tablice z napisom "Pozor pred žepnimi tatovi!" Pomislil sem, kako pametno in potrebno bi bilo to opozorilo tudi marsikje pri nas in odšel v kolodvorsko restavracijo. Do mojega vlaka v Berlin je bilo še dolgo, prenočileci za nekaj ur odmor pa nisem hotel iskati. Napotil sem se torej v prostore za I. in II. razred. O Bog, kakšna družba, zrak in dim! Vsaka velikomestna boznica je v higijeničnem zbiru na boljšem od onih prostorov. Del potnikov, ki so čakali zvez z različni smermi, je že sklenila račune z naročanjem večerje, piva in črne kave, jel je polegati po kotih. Oni, ki so prišli o pravega časa, so zasedli prostore ob stenah in zadremali po klopeh. Sredi dvorane pa se je originalno uredil neki možakar z ogromno potno košaro. Postljal si je nanj, privezal komolce za en roč in stola za drugi, se ogrnil in pokrkl bez obraz ter takšen odšel v krajstvo Morfija.

Polagoma je tekla čas. Natakari so o polnoči nehali donosati pivo in opojne pijače; servisirali so tvečnemu kavu. To pa so mnogokateri zamenjali rajši za tobak; in kmalu je bilo v restavraciji kakor v dimniku velevotnosti, ki produrira škodljive pline v neomejenem obsegu. Zatele so se šemetati oči; in sem se naglil k oknu in se naslonil na mizo ter skušal nekoliko zadremati.

Ni šlo. Moj sosed z velikimi škali, po izgovorjavi sodeč najbrž bavarec, ki je tudi čakal na zvezo z Berlinom, je izvelkel iz žepa svojo listnico ter pričel na glas računati, koliko mark je potreboval, odkar je na poti. Nato je nabasal svojo pipo s tobakom in smrdljivo dišiče našel. Vlekel je, da je bilo veselje. Pri mizi tri korake od mene so se zbrali kvarteti. Folkli so po plošči tako surovo, la so se spavali in dremači od časa do časa dvignili s trdih ležiš kakor v težkih sanjah in zagodirjali nad motilec miru. Pomagalo seveda to ni. Le kadar je stopil v dvorano sražar, so kvarteti previdno spustili kvarte na mizo; a čim je policija zopet odšla, se je gura nadaljevala. To je trajalo celo noč do rane zore. Komaj sem čakal, da se zdani; in ko je nebo postalo sivkastobelo, sem odvelkel svojo prtljago iz dvorane, kjer sem se tisto noč srečal s pogledi bogve koliko zločincev, ki živé samo od svojega bogatega poklica.

Na tiru je že čakal vlak, namestjen v Berlin. Poiskal sem si primerno mesto, polniti kosti v vodno ravno lego in spustil trepalnice, ki so se, od trudnosti težke, trdno zaprle same od sebe.

Ko sem se predramil, sem bil še vedno brez večje družbe; a postaja, na kateri smo stali, je bila Brandenburg. Kmalu sem dobil živahne sopotnike, šolske izletnike, ki so se pod vodstvom svojega učiteljskega zbora peljali na izlet v Potsdam.

Okolu sedme ure zjutraj sem bil

šebetajoče družbe rešen. Potsdam s krasnimi parki in nekdanj cesarskimi palačami je vedno bolj ostajal za vlakom. Lokomotiva je sopihala dalje in še pred deveto je privzila v osrčje Berlina.

Ogromno mravljišče ljudi, potnikov, trgovcev, bankirjev, tatov, sleparjev in goljufov. Treba je tiščati žepi in paziti obenem na prtljago, zakaj kovčeg ti lahko kot za zabavo izgine iz rok. V berlinskem predelu W sent; brž poiščem znano penzijo in ko se pod gostoljubno streho za silo uredim, hajdi dalje po poslu.

Moram na SHS konzulat, kamor pridem najlažje s podučeno železnico. Pospešim torej korake do najbližjega postajališča. Z bliskovito naglico se tu pojavljajo in izginjajo vozovi; petnajst sekund odmora, in železnica zgrmi po temnem hodniku v globino, odkoder se kmalu zopet povzpne nad eeste in ulice. Vse to gre kakor v sanjah. Predno se dobera zavem, si na prvi in drugi postaji; in prekmalu dospem tudi na cilj. Wittenbergplatz. Dalje treba iti poč.

Hodim iz ulice v ulico, povprašujem in gledam razpredelne hišnih števil ter se naposled razveselim, da sem na mestu. Iz prvega nadstropja grem v drugo, kjer berem na vratih in na zidu napis: "SHS Gesandtschaft." Pozvonim. "Kaj želite?" vpraša sluga z resolutnim glasom. Povem. Sluga mi razloži po nemško, da za vizume ni pristojno poslanstvo, pač pa konzulat, ki se sedaj nahaja drugje in na katerem naj se zglašim pred polnočjo.

Treba je torej prilično daleč nazaj na Wittenbergplatz mimo ruske restavracije "Medved" in poiskati Ansbacherstrasse. Birokracija je, žal, povsod birokracija. Niti toliko si ne prizadene, da bi preselitev konzularnih prostorov objavila v adresariju, na katerega se velemeščani zanesajo o vseh prilicnostih.

SHS berlinski konzulat se nahaja v tretjem nadstropju prav na koncu Ansbacherstrasse. Na vratih stoji napis v francoskem in nemškem jeziku in v srbohrvatski latinici. Vstopim. Na slabo razsvetljenem hodniku — če je to sploh hodnik — se gnete polno ljudi.

Spiritus familiaris je tu mlad moč srednje postave približno 30 let star. Govori nemško in je seveda Nemec, Berlinčan. Na poslovanje se izvrstno razume. Tuje, ki se zglašajo pri njem, so zadovoljni, ker razpolaga z vsemi meštarskimi sposobnostmi, ki so potrebne človeku njegove vrste. Vprašuje vljudno in ravno tako vljudno odgovarja in pojasnjuje; takoj ti izroči tiskovino, ki jo rabiš za prijavo, napiše nanjo tekočo številko. Na tvoja vprašanja odgovarja s kratkim "ja". — "Se stvar reši?" — "Ja." — "Hitro?" — "Ja." — "Pečasi?" menda tudi "ja".

Počasi pa tu ne poznajo. Vse gre brzo izpod rok. Izpolnjevanje prijavnice oddaš obenem s potnim listom in oboje prejmeš kmalu nazaj. Poldan. Vrata se zapro in zaklenejo. Poslej nima nihče več vstopa.

Na berlinskem SHS konzulatu je za slugo neki Laza. Laza je Srb in po krvi in obrazu. Govori kajpada nemški. Ubogi Laza! Nosi fin angleški cutaway iz črnega sukna, pa je podrejen poslovednemu Nemcu. Ta se baš oblastno oglasi "Laza!" in Laza se pojavi pred njim. "Laza, pojdi takoj čakati konzulovo gospo k tramva-

ROYAL MAIL

Pooblaščen od jugoslovanske vlade.

Hitra direktna služba med

New York - Cherbourg - Hamburg

s novimi, velikimi, valjastimi "Q" parniki. Mo-

derni v razredih. — Posredni odprti.

"OHIO", "ORCA", "ORDUNA", "ORBITA"

V Evropi: CENE: I. razred: 100.00

II. razred: 80.00 Ham'g 120.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00

125 in več 80.00 Cherb'g 125.00 in več 100.00